

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. GOLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „ „
Een blad afzonderlijk 15 centemen.
Aankondigingen 15 centemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 31 MAART.

Kamer.

M. Alph. Van den Peereboom heeft in de Kamer eene replevoering uitgesproken over de kwestie der scholen van volwassenen. De gedeputeerde van IJperen heeft in goede bewoordingen gesproken over het geestelijk onderwijs en de noodzakelijkheid om daaraan de hand te houden.

Zoo, zegt het *Journal de Bruxelles*, zoo zouden wij hem hebben willen hooren spreken toen hij minister was; maar vandaag is hij vrij en zit niet meer onder de plak van den minister van financiën.

M. Pirmez, minister van binnenlandsche zaken, heeft zich tegenkanter verklaard van het verplichtend onderwijs. Wat de wet van 1842 op het lager onderwijs aangaat, die zou hij voor het oogenblik niet afgeschaft willen zien; doch in de kwestie der scholen van volwassenen, laat hij de gemeenten doen wat zij willen; zij kunnen het geestelijk onderwijs aannemen indien zij zulks verkiezen.

Dat is een slecht, en wanorderlijk stelsel; 't is een systeem dat daarenboven dubbelhartig is, even als de toepassing der wet van praïrid jaar XII. Met dat systeem laat men alles doorgaan, omdat zulks tot de langzame afbraak der wet geleidt.

Op een derde punt, het werken der kinderen in de fabrieken, waarover M. Finck gesproken had, heeft de minister van binnenlandsche zaken ongelijks, doch zeer onbepaald geantwoord. De kwestie wordt moeilijk, zegt hij, als het vaderlijk gezag moet aangerakt worden. Men zal het punt echter onderzoeken — dat wil zeggen: wij zullen het ding voorloopig maar in de diepe en donkere portieffelle steken.

Wij hebben in vorige nummers gesproken van den *pot de vin* van 2 1/2 miljoen welke volgens het zeggen der *Finance* door de bestuurders eener groote brusselse compagnie gestolen was. De hoofdsteller der *Finance* is bij het gerecht geroepen om over de zaak onderhoord te worden. Ten gevolge zijner uitleggingen is M. Smith, ingenieur der compagnie der Seine, in hechtenis genomen. M. Doulton, directeur der zelfde compagnie en lid van het parlement van Engeland ging ook aangehouden worden. Op het oogenblik dat men zich in zijn hotel aanhoudt reed M. Doulton te peerd met zijne dochter in Ter Kameren bosch. Een zijner knechten, zegt men, ging hem dadelijk verwittigen van hetgeen er omging en M. Doulton had aldus den tijd om zich uit de voeten te maken.

Men meldt heden dat M. Smith in vrijheid gesteld is.

De *Etoile Belge* die vroeger de verdwijning van M. Doulton gemeld had, verzekert heden dat deze zich op zijne beurt ter beschikking van het gerecht gesteld heeft en dat hij in volle vrijheid gelaten is.

Het licht zal weldra over deze duistere zaak verspreid worden.

Opvoer te Chatelet.

De oproer te Chatelet en omstreken is nog niet gestild, zooals men geloofde en gehoopt had; hij duurt int-gendeel voort en schijnt nog zoo spoedig niet te zullen eindigen. Wij laten hier een groot getal bijzonderheden volgen, aan verschillende bronnen geput:

Volgens *l'Union de Charleroi*, ontstond de werkstaking niet ten gevolge eener vermindering, zooals gezegd is; maar door eene nieuwe verdeling van loon, onder de werklieden der verschillende putten — eene verdeling die men rechtvaardiger vond en waardoor meer aan de eenen dan aan de anderen werd toegekend. Die maatregel was overigens maar een voorwendsel; het misnoegen bestond reeds lang. Zij namen de gelegenheid waar om, op den eersten dag den beste, alle werk te laten staan.

Door het werk te staken, wilden de koolwerkers van den *Gouffre* enkel protesteeren tegen eene vermindering van loon; zij wilden niemand meeslepen en hunne kameraden, vonden zij het goed, laten voortwerken. M. Cornet, directeur van den koolput, bleef den ganschen dag in de groepen, gaf goetere raad, wilde de werklieden tot kalaren brengen, nam deel in hunnen armoedigen toestand; doch alles was

vruchteloos; hij kon er niet in gelukken hen tot het werk te doen terugkeeren.

Tusschen de groepen was er een Luikenaar, wiens woorden en gebaren een groot contrast maakten met die van zijne kameraden. Die kerel, te Chatelet woonend, deed zich als een wezenlijke opstoker kennen. Hij ging de eerste woensdag morgen naar den put 5, waar hij werkte, en deed door zijne zondagsche kleeding wel zien dat hij aan geen werken dacht. Door zijne hevige woorden bracht hij zijne gezellen in opschudding en deed zich als een der eerste muitsers kennen.

Behalve dat ongeluksfiguur leverde de gemeente van Chatelet dien dingsdags niets om te spelen op.

Toen echter 's woensdags de koolmijners van Trioux-Kaisin vernomen hadden wat er aan den *Gouffre* gebeurde, hielden zij op met werken en verzoemden honderden trekken naar Chatelet. Die woensdags hende was aangeleid door wijven, die met voorschoten of stukken stof, aan stoken of staken gebonden, de hende vooraf gingen. Achter die razende vrouwen kwamen de kinderen, met minder razend en opgewonden, en eindelijk het groot bataillon van mans, vaders en zonen.

Heel de hende was gevormd uit de werklieden der putten van Sebastopol. Zij begaf zich vooreerst aan den put 5 van den *Gouffre*, met het doel het werk daar teemal te doen ophouden. Het was halfacht 's morgens. Het is alsdan dat de gendarmen op den grooten weg verscheen en dat de hende de gendarmen verhoed eene linie over te rijden die ze op den grooten schied. Men kent den uitval; luitenant Rollin werd gekwist alsmede twee gendarmen. Een der gendarmen heeft zijne karabin op het volk afgeschoten; doch niemand werd getroffen.

De gendarmen chargeerden met den blanke sabel, doch het nagelde en regende zoo diep steeuen en allerhande voorwerpen, en de werklieden sloegen er zoo hevig op met pick en schup, dat de gendarmen achteruit moesten en de vlucht namen in een oubrig huis.

Het opgewonden volk maakte zich gereed om hen te vervolgen, en zou ze een slecht kwartier uurs hebben doen beleven, zonder de aankomst van een bijzonderen trein, die een bataillon van het 11^e linie-regiment van Charleroi aanvoerde. De troep begaf zich spoedig ter plaatse, en het volk ging sullen niteen zonder de minste moeite.

Terwijl dit plaats had aan put 5 achter de kerk van Chatelet, liet een deel der oproermakers van den Sebastopol hunne kameraden in gevecht met de gendarmen en hervormden zich in twee benden die beurtelings in de putten 4, 5, 7 en 8 van den *Gouffre* drongen, de werklieden deden boven komen en den arbeid staakten, daar waar hij nog aan den gang was.

Men leest in den *Journal de Charleroi*:

Wij hebben gisteren om negen ure, de hende oproerige werklieden van den *Gouffre* verlaten. Zij waren met 6 of 700, die de koorden wilden afknippen. De vastberadenheid en de koolhoudigheid des bestuurders, den heer Cornet, heeft hun het dit ontwerpen uitvoer te brengen. Onmiddellijk heeft hij de werklieden doen naar boven komen, en de weerspannigen beloofd, huanvraag tot loonvermeerdering aan den raad te ontwerpen.

Van hier begaven zij zich naar de gietberij Jacquain, te Chatelet. Duren en vensters werden verbrijzeld. Zij verlieten dit gesticht om naar de smeltovens van de heeren Gallez te gaan. De hekkens worden van voor de ovens genomen. Een der belhamels poogt zelfs den moderateur der stoommachien te schenden, met gevaar van ze in stukken te doen springen, en zelf het eerste slachtoffer zijner kwaadwiligheid te worden. Vervolgens begaven zij zich in de kanten, en namen daar al de sterke dranken welke zij vinden konden. De smeltovens der maatschappij van Chatelet u ondergingen dezelfde schade als de vorige gemeente.

De steeds vergrootende menigte trok daarop voorbij den molen van Chatelet, welke venster en deur verbrijzeld werden; men ging echter niet binnen. Daarna was het de beurt der gestichten van de heeren De Dorlodot. De bestuurder hen ziende aankomen, deed de hekkens van het vuur wegnemen en al den stoom uitvliegen. De zaag werd vernietigd. Van hier trok de menigte naar Montigny, en verbrijzeld onderweg de lantaarns van den Trieu-Kaisin.

De onlangs ingerichte en met verguldsel versierde burelen van Thieu-Kaisin kregen daarop hunne beurt. Al de vensterruiten, die in 't bereik der armen waren, werden verbrijzeld door dezelfde persoon, die aldus rond 't gesticht gaat. Eenige huwweelslagen doen de deuren in stuk vliegen, maar niemand treedt binnen. Al de luiken waren langs binnen gesloten, en de boekhouders hadden voor de aankomst der menigte, de plaatsen

geledigd. Dit werk volbracht, richtte de oproer zich naar *Sic Croix*, alwaar de uitputting onmiddellijk wordt opgeborst. Ook hier werden glazen en ook mijnerlampen gebroken.

De politiecommissaris van Montigny bevindt zich ter plaatse. Gedurende een gesprek met de aanleiders, die hem weerstand bieden, trok hij zijnen degen. Aanstands komt de menigte dreigend op hem toe. Hij heeft nauwelijks tijd zich te verschuilen in de kanten der koolmijn, aan de andere zijde der baan, en zich in eene kamer van het eerste op te sluiten. Men volgt hem. Opgeischt de deur te openen, weigert hij. Een deel der deur wordt opgestompt. De commissaris staat op, geeft vuur met zijn revolver, en kwets een neder muiltegen. De anderen snellen daarop met spoed van de trappen, rukken, de gordijnen af, met welke zij zich vaandels maken, werpen steenen in de vensters en trekken op naar den put der Epine. Het vernielingswerk wordt hier hernomen, en de arbeid gestaakt.

Men leest in het *Journal de Charleroi* van 28: De dag van gisteren is kalmer geweest. De troepen hebben in al de naburige gemeenten gepatrouilleerd, en er zijn verscheidene aanleiders van den opstand aangehouden. Een hunderd werd sterk gebonden, op eene mestkar naar de gevangenis gevoerd. Een ander, de genaamde Maccourt van Chatelet, is dezen morgen aangehouden.

De werken zijn hervat in de koolmijnen en ijzersterijen, welke waren aangerand. Er is door het gemeentebestuur van Chatelet eene proklamatie uitgevaardigd, waarbij de werklieden worden aangemaand, om het brood van hun en hunne kinderen tegen de opstokers der onlusten te verdedigen. Omstreeks 6 ure 's avonds kreeg een eskadron jagers bevel om naar de etablissementen van Ognies, Lagerre-Sambre te vertrekken waar samsenscholingen hadden plaats gehad.

In de koolmijnen van Lambussart, Baulers, Moignélee en Hazard, zijn de werken opgeschorst. Om 11 ure 's avonds zijn de karabiniers naar Tamines vertrokken.

De laatste tijdingen uit Charleroi melden dat alles rustig is in de omstreken. Zal de kalme voortduren? Men mag het hopen.

Militie. — Verdeling van het contingent.

De provincie Limburg zal voor de lichte der militie van het jaar 1868, een contingent van 428 soldaten te leveren hebben. Zochter hoe dit getal onder de gemeentens verdeeld wordt:

ARRONDISSEMENT TONGEREN.

Militie-kanton Tongeren.

Berg 0, Gouxheim 1, Fraeren 1, Henis 1, Hersteppe 1, Heur-le-Tiexhe 1, Lowaige 1, Nederheim 1, Neertrouwen 1, Otrange 1, Overre; en 1, Pirégen 1, Rixingen 0, Rukken 2, 's Heeren-Elderen 1, Tongerew 17, V. chmael 1, Widoie 0.

Militie-kanton Bilsen.

Beverst 0, Bilsen 8, Gilsen-Spauwen 1, Hoelbeck 1, Hoesselt 3, Martensginde 1, Mopertingen 0, Munsterbilsen 3, Kleine-Spauwen 1, Rommershoven 0, Waltwilder 2.

Militie-kanton Cortessem.

Alken 7, Cortessem 3, Gors-op-Leuuw 1, Guygoven 1, Hens St-Hubert 1, Hertten 1, Schalkhoven 1, Vliermael 3, Vliermael Roodt 2, Wellen 6, Werm 1, Wintershoven 0.

Militie-kanton Herleren.

Bassange 3, Eben-Enael 3, Fall Mbeer 3, Genoels-Elderen 0, Herleren 1, Lanaye 2, Mall 2, Menbroggen 1, Millen 2, Rimpst 1, Roelenge s/G 3, Sichen Sussen en Bolre 4, Slujsel 1, Wonck 3.

Militie-kanton Borgloon.

Basheers 1, Berlingen 0, Bannershoven 1, Broeckom 1, Cuttecoven 0, Gossincourt 1, Gothern 0, Grootloot 1, Heers 0, Hontfriecken 1, Hex 0, Horpmaal 3, Houppertingen 1, Jessorn 0, Kerniel 1, Loon 5, Marlinne 1, Mettecoven 0, Onheers 1, Rixingen 1, Roelenge-Look 1, Ryckel 0, Ulbeck 4, Voordt 1, Vroden 4.

Militie-kanton Reckheim.

Boorsheim 2, Eysden 0, Lanklaer 1, Leuth 1, Meelchen 3, Meesveck 2, Neerbaere 0, Ogrimby 1, Reckheim 4, Stockheim 4, Uychhoven 1, Vucht 2.

Militie-kanton Veldwezelt.

Canne 2, Eygenbilsen 1, Gellick 2, Hees 1, Lanaken 6, Rosmeer 1, Veldwezelt 4, Vlytingen 1, Vroenhoven 2.

ARRONDISSEMENT HASSELT.

Militie-kanton Boerigen.

Beerigen 2, Beerloo 2, Bürg-Leopold 5, Coursel 5, Heppen 2, Heusden 2, Oostham 2.

Pakl 7, Quaadmeechelen 2, Stockroy 1, Tessen-derloo 9, Zolber 3.

Militie-kanton Hasselt.

Asch 1, Curignen 4, Diepenbeek 6, Genck 2, Hasselt 18, Herck St Lambert 3, Neerglabbeek 1, Niel-Asch 1, Opglabbeek 1, Sutendal 1, Wimmeringen 0, Zoolhoven 3.

Militie-kanton Herck de stad.

Berbroek 0, Gosen 2, Doack 1, Harlen 4, Herck-de stad 7, Kermpit 1, Linckhont 1, Loxbergen 1, Lummen 6, Meldert 1, Schelken 3, Spalbeck 1, Stevoort 2, Weyer 1, Zeelhem 2.

Militie-kanton St Truiden.

Aelst 0, Bielderveld 0, Borloo 1, Bouckhout 0, Brusthem 3, Buvingen 0, Corswarem 1, Corthys 1, Duras 0, Engelmanshoven 0, Fresin 0, Gelanden 2, Ginkelom 1, Gorssum 1, Goyer 2, Groot-Gelmen 2, Halmel 0, Kerkom 1, Mielenhoven-Aelst 1, Montkanen 3, Muisen 0, Niel 1, Nieuwerkerken 1, Oorlingen 0, Runkelen 0, St-Truiden 24, Velm 2, Wilderen 1, Zepperen 2.

ARRONDISSEMENT MAASEYCK.

Militie-kanton Brée.

Beek 1, Bocht 4, Brée 6, Ellicum 0, Gerdingen 0, Gruytrode 1, Mousven 3, Opitter 0, Reppel 1, Tongerloo 2, Wyshagen 0.

Militie-kanton Maseyck.

Dilsen 4, Eeelen 2, Kessenich 2, Kluroy 2, Maseyck 10, Molenboersel 3, Neerosteren 5, Ophoven 3, Opoosteren 2, Rothern 3.

Militie-kanton Ooverpelt.

Achel 2, Gullille 1, Hamon 3, Libe St-Hubert 1, Lommel 7, Neerpelt 3, Ooverpelt 3.

Militie-kanton Peer.

Exel 4, Groote Brogel 2, Hechtel 3, Helechteren 1, Houtbaten 3, Peer 2, Kleine-Bogel 0, Wychmael 2.

Buitenlandsch nieuws.

Frankryk.

Zooals reeds per telegram is medegedeeld, heeft het Weigevend Lichaam het voor Algerij aangevraagde krediet van 2 000.000 fr verleend. De heer Jules Favre deed bij deze gelegenheid treffend uitkomen, dat de Algerijische aangelegenheden slechts dan voor de fransche Kamers worden gebracht, wanneer het de kwestie van hulpverlening betreft. Hij vestigde er ook de aandacht op, dat de redacteur van een Algerijisch dagblad was vervolgd en veroordeeld wegens het plaatsen van een artikel, waarin over den hongersnood werd gesproken. Hij werd daarbij beschuldigd van het verspreiden van valse berichten, ofschoon de waarheid daarvan werkelijk was gebleken.

De *Moniteur* maakt van het oproer te Bordeaux slechts ter loops melding, en zegt dat het onmiddellijk werd onderdrukt. De vate behoort dan ook niet te weten, dat de commissaris van politie werd mis-handeld, dat de grootste opgewondenheid heerste en dat in de straten eene stroomop werd rondgedragen met het opschrift Lambert III.

Italië.

Rome, 27 maart.

Paus Pius IX heeft eene bijzondere decoratie ingesteld voor de fransche troepen der land en zeemacht, die in de reien van het Romeinse leger deel hebben genomen aan de verdediging van den Heiligen Stoel en van zijn grondgebied, in den laatsten krijgsocht tegen de Garibaldiëten.

Het is een kruis met vier wit gemaillerde takjes, hangende aan een blauw en wit lint, welk fraai uitkomt op de uniform. Een model der decoratie is aan de groote kanselarij van het eere-legioen verzonden; door de zorgen des oorlogsministers, zal dezelve aan de rechte behouders worden uitgedeeld.

In berichten uit Napels van 19 dezer wordt gemeld, dat aldaar verscheidene personen, bekend als voorstanders der voormalige orde van zaken, in hechtenis waren genomen wegens samsenzweering, welke ten doel zou hebben gehad den ex-king Fraus II weder op den troon der beide Siciliën te brengen. Ten huize van een der personen waren papieren in beslag genomen, welke, naar het oordeel der overheid, 't bewijs opleverden voor het bestaan eener zoodanige samsenzweering. Ook waren te Napels twee van elders gekomen geestelijken in hechtenis genomen; de police hield hun geestelijk gewaad voor eene vermomming, en meende, dat zij inderdaad officieren waren van het corps Pauselijke zonnaven en aanhangers kwamen werven voor Fraus II.